

Naturskyddsforeningens Höstprogram 2023

Bild: Våryra, verk av Helene Vejrich i Skulpturskogens utställning
POETISKA EKON, Café Villa Ed. Foto: P. Nordmalm

Skogen andas djupt och långsamt
Den fyller luften med syre och doft
Den ger liv åt djur och växter
Och skydd åt dem som söker tröst

Naturskyddsforeningen
Väsby

Låt skogen leva och med den alla skogens djur och växter - kalhyggen måste minska och skyddet måste bli bättre

Vi älskar att vara i skogen. Väsbybor älskar att vara i skogen i Runbyskogen, Törnaskogen, Runsaskogen – ja kanske i alla skogar i vårt närområde. Skogen är en fristad för oss samtidigt ett hem för djur och växter. Naturskogar och skogar med lång skogskoninuitet, med rikedom av naturliga inslag som t ex olika trädslag, vatten, död ved, är djurens och växternas bästa, för flera enda hem.

De en gång kalavverkade och planterade skogarna är mindre lämpade för t ex tofsmesar, tickor och lavar. Dessa skogars andel av Sveriges och Upplands Väsby skogsbestånd har ökat stadigt i sjuttio år. Det har gjort att förteckning över skogarnas hotade arter, rödlistan, har blivit allt längre. Fler skogsområden i Upplands Väsby behöver ha en sådan skötsel att även de rödlistade arterna har ett hem i Upplands Väsby. Därtill behöver fler skogar reserveras för fri utveckling, återförvildning och permanent skydd.

I Upplands Väsby har 3,7 % av landarealen skydd som naturreservat, i Sollentuna 32,5% och medeltal i riket är 6,9 %. Målet för strikt skydd av biologisk mångfald är 10 % och någon form av skydd 30%. Det är en bit på vägen mot målet i agenda 2030 och EU:s mål för biologisk mångfald.

Vi vill fästa uppmärksamheten på skogen

och erbjuda dig som medlem att lära dig mer om våra skogar. I programmet får du veta mer om Rödlistade arter, boken Skogslandet och du kan delta i en bokcirkel och skogsvandringen Uppdrag Skog.

Kalhyggen är inte bara skadliga för den biologiska mångfalden – de har också en stor inverkan på klimatet. Trots det är kalavverkning den överlägset vanligaste skogsbruksmetoden i Sverige.

Samtidigt som skogsägare har ett ansvar för en hållbar skogsskötsel behöver den enskilde skogsägaren ges bättre förutsättningar att bedriva ett hållbart skogsbruk. Eftersom skogsbruket i Sverige inte har fått ta ett kollektivt ansvar för utarmning av biologisk mångfald återstår skärpt lagstiftning. Den av svenska regeringar tidigare motarbetade, men nu beslutade skogspolicyn i EU kommer att ge även våra skogar ett bättre skydd.

En möjlighet för skogsägare att bidra till ett mer hållbart skogsbruk är att låta skogen fortsätta att växa och lagra in kol och utveckla förutsättningar för biologisk mångfald även efter virkesekonominns peak. Det finns möjligheter att få ersättning för en sådan åtgärd och dessa möjligheter kommer att öka inom kort då EU:s klimatlag ska genomföras i Sverige.

Om regeringen sänker reduktionsplikten för drivmedel återstår få möjligheter för Sverige inklusive kommuner att snabbt

reducera växtgasutsläppen, nämligen kolinlagring i landskapet och sänkta hastigheter på vägarna.

Därför föreslår vi att kommunen påbörjar en dialog med markägare om kolinlagring i landskapet samt gör förberedande undersökningar såsom inventering för att bereda vägen för snabba och effektiva åtgärder.

Kommunen sköter numera sina egna skogsmarker på ett i många avseenden fördömligt sätt. Därför behöver inriktningen fortsätta med hyggesfritt skogsbruk och åtgärder som igenpluggning av skogsdiken, bevarande av gamla och döda träd m m.

Vi fortsätter bevakningen av kommunens klimat- och miljöarbete och kommer snart att göra en utvärdering hur långt partiernas arbete gått med de utfästelser de har gjort inför valet i vår valenkät. Nio av frågorna samlade en majoritet i kommunfullmäktige. Inom L-S-VB-styret finns fullständig enighet i svaren på sex av frågorna, t ex att inventera möjliga kolsänkor samt läckage av växthusgaser i hela kommunen och att börja redan 2022 med att ta reda på hur spridningen av PCB från Oxundasjön till Mälaren kan begränsas. (Något sådant är inte dock påbörjat i augusti 2023.)

Vi har alltid dörren öppen för fler som vill vara med och hjälpa till. Kontakta gärna någon i styrelsen!

*Styrelsen/ Pelle Nordmalm Lo Hollander
Eva Samuelsson Göran Svenstam Niklas Johansson*

Naturskyddsföreningen
Väsby

Det här kan du göra:

Delta i klimatarbetsgruppen. Lära om skog – delta i bokcirkel, föredrag och vandring.

Bygga bon för vilda djur. Få rätt namn på svampen. Hjälpa till i vårt arbete för natur, klimat och miljö.

**Njuta av naturen.
VÄLKOMMEN!**

Skogens är inte bara träd. Foto: Mörk trattkantarell. Niklas Johansson

Programmet i höst:

- Svampbord på Hembygdsgården, 17 sept.
- Rödlistade arter, Café Villa Ed, 17 sept.
- Vikingalunken 1 okt.
- Bon för vilda djur 1 okt.
- Skogslandet, Lisa Röstlund 8 nov.
- Lärande skogsvandring 12 nov

Välkommen att vara med och bidra till att göra skillnad!

Vi välkomnar fler medarbetare i vår förening. Verksamheten bygger helt på ideella insatser från medlemmar. Vi arbetar genom styrelsen, arbetsgrupper, studiecirklar och att ordna utflykter, föreläsningar. Vi genomför tillsammans arrangemang för att bilda opinion och sprida kunskap.

I höst har vi en svampdag, bon för vilda djur och vi uppmärksammar särskilt skogen. I vår blir det klädbytdag och den biologiska mångfaldens dag.

Vi gör mycket för att granska och påverka kommunen för att göra Upplands Väsby till en bättre miljökommun. Du som har kunskaper eller erfarenheter som kan vara nyttiga när vi utför skrivelser är välkommen att hjälpa till att granska och ge råd om detta.

Vi har nyligen startat en grupp som arbetar med klimatfrågor.

Inriktningen är att skaffa och sprida kunskap om klimat och klimatåtgärder på vetenskaplig grund och även agera för klimatåtgärder.

Klimatarbetsgruppen: Kontakta: Marie Lewné, marie.lewne@gmail.com

Vi planerar att ha en bokcirkel om Lisa Röstlunds bok **Skogslandet**, välkommen!

Är du allmänt intresserad av att vara med och bidra aktivt på något sätt i Naturskyddsföreningen Väsby: kontakta någon i styrelsen eller skriv till vasby@naturskyddsforeningen.se eller ring 073-8778648.

Detta är Naturskyddsföreningen i Väsby - tillsammans kan vi påverka

Naturskyddsföreningen i Väsby är en självstyrande ideell lokalförening av Naturskyddsföreningen som är Sveriges största miljöorganisation. Med 200.000 medlemmar, varav 750 i Upplands Väsby, och med drivande eldsjälur har vi stora möjligheter att fortsätta göra skillnad för naturen och miljön. **Tillsammans kan vi påverka.**

Vi är en demokratisk, medlemsbaserad organisation som driver viktiga natur- och miljöfrågor lokalt, regionalt, nationellt och globalt. Medlemmarna väljer varje år en styrelse för föreningen som ansvarar för verksamheten.

Vi har en bred och djup kompetens grundad i vetenskap och fakta. Vi väcker engagemang för naturen, utbildar och sprider kunskap om miljö och hälsa, verkar för skydd och vård av värdefull natur, skapar opinion samt påverkar, granskar och utkräver ansvar av makthavare.

Vi verkar för en hållbar konsumtionskultur och för förändrade normer och beteenden och tror att verklig förändring bygger på solidaritet i hela samhället, mellan generationer och mellan länder.

Vi bidrar till konkreta lösningar för ett modernt, miljöanpassat samhälle på en frisk och levande planet. Vi granskar kommunens planer och träffar lokala politiker och tjänstemän för att ge förslag om ett mer hållbart Upplands Väsby. Vi samarbetar med nätverk, organisationer och företag. Vi erbjuder medlemmar ett varierat program med utflykter som lär oss mer om naturen, föredrag m.m. Du kan följa vår verksamhet på hemsidan, Facebook och Instagram.

Du som är engagerad för vår sak är välkommen att arbeta tillsammans med oss.

Allt vårt arbete sker på ideell grund. Vi har arbetsgrupper och projekt för dig som vill göra en aktiv insats just i Upplands Väsby, för dig som vill bidra till att förändra och förbättra tillsammans med oss. Kontakta styrelsen!

Klimat, skog, jordbruk, miljögifter, vatten, hav och hållbar konsumtion är våra viktigaste arbetsområden. Bra Miljöval är vår miljömärkning och Sveriges Natur vår medlemstidning. Sedan 1909 har Naturskyddsföreningen varit med och räddat pilgrimsfalken, skapat naturreservat, bidragit till ekoboomen och påverkat viktiga politiska beslut, bland annat inom klimatområdet. I Upplands Väsby har vi räddat ängar, hagar och hotade arter och bidragit till att mer värdefull natur finns kvar. **Du är välkommen som medlem!**

Naturskyddsföreningen
Väsby

Svampbord på Hembygdsgården

Söndag 17 september, kl 13 – 15

Varmt välkomna till Hembygdsgården! Svamphösten har börjat mycket bra och vi hoppas på att den ska fortsätta ett bra tag framåt! För att vi bättre skall kunna skilja mellan ätliga och oätliga svampar ordnar Naturskyddsföreningen i Väsby samarbete med Väsby Hembygdsförening ett "Svampbord" dit alla är välkomna för att få sina nyplockade svampar granskade. Vi kommer även att ha en liten utställning med några ätliga och oätliga svampar som

just då finns i våra trakter. Vi tar gärna emot ytterligare svampar till utställningen från alla besökare.

Svampbordet hittar ni vid Hembygdsgården, Hagvägen 2/Pukslagargatan, och vi håller öppet mellan 13 - 15. Under denna tid finns det också möjlighet att få kaffe med dopp till humana priser.

Föreläsning om rödlistade arter

Söndag 17 september 2023 kl 16.15

Föreläsning om rödlistade arter och biologisk mångfald av biologerna Magnus Rignell och Lisa Jansson från Rädda En Art i Café Villa Ed kl 16.15. I kaféet finns möjlighet att beställa en soppa för dagen. Vi får veta mer om vilka arter som är hotade och hur sambanden ser ut just i vår närmiljö. Vi får veta hur vi kan bidra till att värna om livsviktiga miljöer för en biologisk mångfald. Arrangör: Kulturföreningen Källaren/ Skulpturskogen Ed i samarbete med Naturskyddsföreningen m fl. Villa Eds infart ligger mittemot Eds kyrka.

Utställningen ENDANGERED öppnar söndagen 17 september 2023 kl 14.00 med en skulptural installation i Skulpturskogen Ed där våra, ibland dolda skogsinnevånare, blir synliga. Här myllrar det av besökare vi ofta inte ens får syn på!

Järpe. K-Å Fredriksson

Naturskyddsföreningen
Väsby

Vikingalunken Runbyskolan

Söndag 1 okt kl 10 – 12.30

Höstlunka en tipspromenad! Årets Vikingalunk äger rum söndagen 1 okt. med start och mål vid Runby skolas elljusspår. Start kl. 10:00 - 12:30 och målgång senast kl. 15:00. Kostnad 25 kr för vuxen. Parkering finns vid skolan. Slingan mäter ungefär 7 km och går i kuperad terräng mestadels på stigar passar alltså ej för barnvagn eller rullator. Utmed slingan finns som vanligt information kring natur och kultur samt tipsfrågor. Frågorna handlar i år om svenska uppfinnare. Halvvägs har vi naturligtvis försäljning av fika med hembakat på en fin utsiktsplats. Friluftsrådet ordnar Vikingalunken i samarbete med Naturskyddsföreningen.

Bon för vilda djur

Hantverksdagen i Hembygdsgården

Söndag den 1 okt kl 11 - 15

Hur fixar man ett insektshotell? Hembygdsföreningen arrangerar hantverksdagen där olika hantverkare arbetar praktiskt i olika material, visar upp och säljer sina alster. Naturskyddsföreningen visar upp insektshotell och andra bon för vilda djur. Lokal: ladugården på hembygdsgården, Hagvägen 2/Pukslagargatan. Välkommen!

Naturskyddsföreningen
Väsby

Skogslandet med Lisa Röstlund

Onsdag 8 nov i Biblioteket kl 18 –19

Hör journalisten Lisa Röstlund berätta om boken Skogslandet som kallats "ett yxhugg rätt in i den svenska folksjälen" och diskutera frågorna som berörs i boken och som är viktiga för oss alla. Ett författarsamtal om Skogslandet.

Lokal: Skönlitterära rummet. Biblioteket, Messingen, Samarangemang mellan: Naturskyddsföreningen Upplands Väsby, Studieförbundet Vuxenskolan och Biblioteket.

"För att ha blottlagt ett sjukt underjordiskt rotsystem där storföretag, myndigheter och politiker flätas samman i en hänsynslös rovdrift på den svenska skogen." Guldspaden 2023 för årets bok "

Var med i vår bokcirkel om boken Skogslandet.
Kontakta vasby@naturskyddsforeningen.se

Utställningen ENDANGERED i Skulpturskogen Ed

Utställningen ENDANGERED öppnar söndagen 17 september 2023 kl 14.00 med en skulptural installation i Skulpturskogen Ed där våra, ibland dolda skogsinnevånare, blir synliga. Här myllrar det av besökare vi ofta inte ens får syn på! Verk av Bo Andersson, Katinka Andersson, Lars Brunström, Åsa Elieson, Lotta Enocsson, Mats Eriksson, Annika Heed, Filippa von Krusenstjerna, Héléne Vejrich, Sophi Vejrich. Arr: Skulpturskogen Ed. www.renqvistsverkstad.se/skogen

Endangered är ett projekt om utrotningshotade arter i vår närmiljö. Projektet undersöker fakta om den biologiska mångfalden där vi bor. Projektet pågår fram till 31 mars och erbjuder även föreläsningar, workshops och musik!

Bild: Våryra, verk av Helene Vejrich i Skulpturskogens utställning POETISKA EKON, Café Villa Ed. I skogsbrynet runt skogen presenteras nio dikter eller diktstrofer som var och en hör samman med ett konstnärligt verk i närheten inne i skogen.

Naturskyddsföreningen
Väsby

Skogsvandring i Runbyskogen

Uppdrag skog – en lärande skogsvandring

Söndag 12 nov kl 11-13

Varför har naturskogar förutsättningar för ett rikt växt- och djurliv som en planterad virkesåker saknar? Vi gör en vandring i skogen tillsammans med ledare från Naturskyddsföreningen.

Uppdrag skog är en enkel metod som lär oss hur man kan undersöka en skog för att se om skogen har förutsättningar för en rik biologisk mångfald och meto-

den lär oss att se viktiga skillnader mellan naturskogar och planterade skogar. Inga förkunskaper krävs. Man svarar på några frågor online eller på papper. Frågorna utgår direkt från det som syns i omgivningen. Tickor, hänglavvar, höga myrstackar och rinnande vatten kan vara exempel på viktiga naturvärden som gynnar skogens biologiska mångfald. När du deltagit hoppas vi att du fått en större förståelse för skogens värden och att du själv kan undersöka en skog.

Samling: I korsningen mellan Kairospåret och vägen till Vaxmyra koloniområde. (RT90: 59.531166, 17.883906). Uppdrag skog, se:

<https://www.naturskyddsforeningen.se/kampanj/latskogenleva/uppdragskog/>

Följ Naturskyddsföreningen på Facebook och Instagram

Naturskyddsföreningen Väsby på Facebook ger dig tips om det senaste och notiser om aktiviteter, även extra aktiviteter. Följ, gilla och dela!

Facebook: Naturskyddsföreningen Väsby
Instagram: [naturskyddsforeningenvasby](https://www.instagram.com/naturskyddsforeningenvasby)

Se även hemsidan:
[vasby.naturskyddsforeningen.se](https://www.naturskyddsforeningen.se)

Mer program i höst och vinter

Senare i höst eller i vinter kan vi erbjuda fler programpunkter. Se information på vår hemsida. Du som anmält din e-postadress får meddelade om detta samt andra aktuella frågor. Skicka din aktuella e-postadress till: medlem@naturskyddsforeningen.se - om du inte har fått ett e-postmeddelande från Naturskyddsföreningen Väsby.

Naturskyddsföreningen
Väsby

Naturskyddsföreningens förslag om skogar och skogsbruk i Upplands Väsby

Skötseln av skogarna i Upplands Väsby behöver reformeras så att skogarna förmår att bevara rödlistade arter och stärka den biologiska mångfalden samt att skogarna också snabbt ökar kolinlagringen för att hejda klimatkrisen. Naturskyddsföreningen Väsby har framfört flera förslag om skogarna i kommunen. Förslagen riktar sig till kommunen men kan också ses som rekommendationer för skogsägare och skogsförvaltare. De är beskrivna i Naturskyddsföreningens 60 förslag för en bättre miljökommun.

Kommunen har anlagt flera våtmarker i skog under åren, flera mindre våtmarker i Runbyskogen och Sättra Gårds naturreservat, se bild.
Foto: Henrik de Joussineau.

Inventera möjliga kolfällor och växthusgasläckage

Skogar och mark med växtlighet har förmåga att binda kol och bidra till att nå mål om klimatneutralitet. Dikade skogar och våtmarker läcker växthusgaser. Det kan hindras genom att återställa vattennivåerna till de naturliga. Vi föreslår att kommunen inventerar möjligheten för ökad kolinlagring i hela kommunen, mark och vatten samt med verksamhetsutövare. Potentiellt pågående läckage av växthusgaser kartläggas, Man bör också ha dialoger med markägare och verksamhetsutövare, i likhet med arbetet med Vattensamverkan. En god start är att kommunen redan nu, i eget skogsbruk, arbetar med att främja kolinlagring i egna skogar.

Förslag: Gör en inventering av kolfällor och läckage av växthusgaser i kommunen.

Fortsätt att restaurera skog

Genom restaurering går det att återskapa skogar med lövträd och förvandla planterade barrskogar med ett träslag till blandskog med träd i olika ålder. Det kan bidra till att nå nationella mål om biologisk mångfald. Restaurering har gjorts i några skogsområden i Upplands Väsby. Fortsätt kommunens arbete enligt Naturvårdsplanen och Ekosystemtjänststrategin.

Förslag: Fortsätt att restaurera skog på ett sådant sätt att naturvärdena ökar. Genomför också åtgärder i samarbete med markägare.

Hyggesfritt skogsbruk

Artdatabanken vid SLU pekar ut avverkningar som den faktor som har starkast negativ inverkan på skogens rödlistade arter. Dagens skogsbruk fokuserar nästan helt på kalhyggen som främsta metod vid avverkning, vilket också är ett problem ur klimatsyn

punkt. Under de första 10-12 åren sker stora utsläpp av koldioxid, och det tar ofta mer än 20 år innan den växande skogen har bundit lika mycket kol som släppts ut. Det går dock att bedriva skogsbruk utan kalhyggen. Äldre skogar utgör en viktig kolsänka och bör i första hand inte brukas. Om sådana skogar ändå brukas ska det ske med hyggesfria metoder.

Förslag: Fortsätt med hyggesfritt skogsbruk och skonsamma metoder i de fall skogsbruk förekommer på kommunal skogsmark. Rekommenderas för alla markägare.

Kartlägg värdefull skog

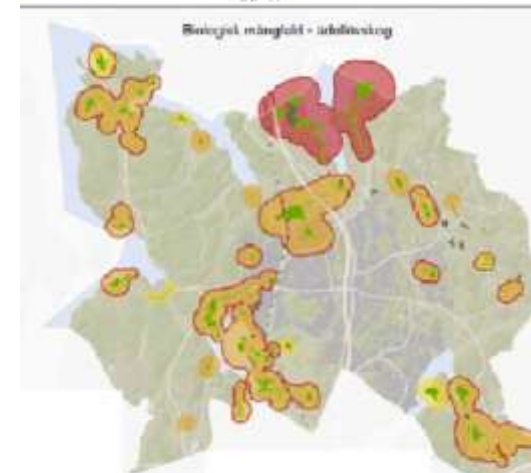
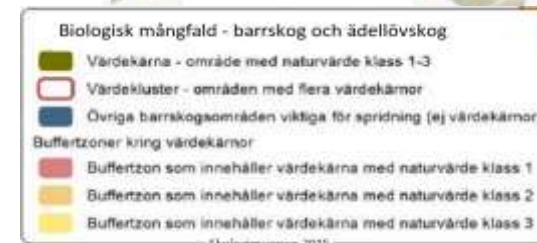
Kommunen kan hjälpa till med att identifiera kontinuitetsskogar och skogar med höga naturvärden på sitt innehav och därigenom öka möjligheten till ett ökat skogsskydd.

Förslag: Kartlägg kontinuitetsskogar och skogar med höga naturvärden på det kommunala innehavet i syfte att öka arealen permanent skyddad skog.

Skydda mer natur i kommunen

Förslag: Genomför Naturskyddsföreningens plan NATUR 2030 för att skydda mer natur i Upplands Väsby. Skydda minst 10% av arealen som kommunala reservat eller med biotopskydd till 2030, både värdefull natur och natur som behöver restaureras. På längre sikt behöver 10% skyddas strikt och sammanlagt 30% ha någon form av skydd.

Föreningens ordförande, Pelle Nordmalm, har utsetts till ledamot i kommunens expertråd i klimat- miljö- och hållbarhetsutskottet under kommunstyrelsen. Här ingår även representanter för markägare och näringsliv.

Kartorna ovan visar barrskog och ädellövskog med värdekärnor för biologisk mångfald samt omgivande behov av buffertzoner. Källa: Kartläggning av ekosystemtjänster i Upplands Väsby kommun. Upplands Väsby kommun.

Hej! V.g. skicka din aktuella e-postadress till: medlem@naturskyddsforeningen.se - om du inte har fått ett e-postmeddelande från Naturskyddsforeningen Väsby.

Naturskyddsforeningen
Väsby

Naturskyddsforeningen i Väsby slår vakt om natur och miljö och vi arbetar för ett hållbart Upplands Väsby.

Bli medlem: www.naturskyddsforeningen.se

Hemsida: vasby.naturskyddsforeningen.se **Facebook:** Naturskyddsforeningen Väsby **Instagram:** naturskyddsforeningenvasby

Kontakt: vasby@naturskyddsforeningen.se
Pelle Nordmalm 073 877 8648

STYRELSEN 2023/24

Ordförande: Pelle Nordmalm,
073 877 8648, pnordmalm@live.se
Sekreterare: Eva Samuelsson
Kassör: Göran Svenstam 0703986714
Ledamot: Lo Hollander
Suppleant: Niklas Johansson
0725002275

Revisorer och valberedning

Revisorer: Håkan Talling
0705908411. Kjell Åkerblom
59400125.
Valberedning: Håkan Talling
0705908411, Susanne Vestling
0705635004 .
Plusgiro: 43 69 26 – 0